

1. У хворого при обстеженні виявлена ознака аневризми **аорти** - над грудниною вислуховується шум тертя при підніманні чи опусканні рук; наявні критерії недостатності в **великому колі** кровообігу. З якого відділу серця **починається** велике коло кровообігу?

- A. **Лівого шлуночка**
- B. Пазухи порожнистих вен
- C. Правого шлуночка
- D. Лівого передсердя
- E. Правого передсердя

Велике коло кровообігу починається з лівого шлуночка аортою, а закінчується у правому передсерді верхньою та нижньою порожнистими венами.

2. У хворого синдром Аерзі (первинна легенева недостатність) - ціаноз, задишка, склероз судин легенів переважно дрібного калібру з різким звуженням просвіту, що супроводжується **гіпертрофією правого шлуночка**. Права межа змінює своє положення. Де проектується **права границя серця** в нормі?

- A. **На відстані 1-1,5 см від правого краю груднини, починаючи з III до V ребра**
- B. По linea axillaris anterior dextra
- C. По linea mediana anterior
- D. По правому краю груднини, від III до V ребра
- E. По linea medioclavicularis dextra

Права межа серця відповідає стінці правого передсердя. Вона проходить на 1–1,5 см латеральніше правого краю груднини, займаючи протяжність від III до V хрящів правих ребер.

3. У хворого виявлена аневризма **лівого шлуночка** (синдром Казем-Бека) - сильна пульсація у III міжребровому просторі ліворуч від груднини, пульс на променевій артерії слабкого наповнення, ліва границя серця і верхівка зміщені ліворуч. Куди в нормі **проектується верхівка серця**?

- A. **На 1-1,5 см досередини від linea medioclavicularis sinistra в V лівому міжребровому просторі**
- B. Біля основи мечоподібного відростка по правому краю нижньої третини груднини.
- C. По linea medioclavicularis sinistra в IV міжребер'ї
- D. По linea medioclavicularis sinistra в IV-VII міжребровому просторі
- E. Над місцем прикріплення III ребра ліворуч від краю груднини

*Верхівка серця, серцевий поштовх визначається зліва в п'ятому міжребровому проміжку на 1–1,5 см досередини від **лівої середньоключичної лінії, linea medioclavicularis sinistra.***

4. У хворого - характерні ознаки недостатності **тристулкового клапана**: пульсація яремних вен, пульсація печінки, посилення під час вдиху систолічного шуму та його зникнення під час видиху (синдром Риверо-Корвалло). Де місце найкращого **вислуховування** тристулкового клапана?

- A. **Біля основи мечоподібного відростка по правому краю нижньої третини груднини**

- B. У II міжребровому просторі справа від груднини
- C. Над місцем прикріплення IV ребра до груднини
- D. У V міжребровому просторі на 1,5 см присередньо від linea medioclavicularis
- E. У II міжребровому просторі зліва від груднини

Найкраще місце аускультатії тристулкового клапана - на груднині справа проти V ребрового хряща, основа мечоподібного відростка.

5. У хворого діагностовано інфаркт задньої частини міжшлуночкової перегородки. В якій артерії порушений кровообіг?

- A. R. interventricularis posterior
- B. R. circumflexus
- C. R. marginalis sinister
- D. R. atrialis intermedius
- E. R. marginalis dexter

Задня міжшлуночкова гілка, ramus interventricularis posterior, прямує до верхівки серця, вона посилає на своєму шляху кілька гілочок до задньої частини міжшлуночкової перегородки, до правого і лівого шлуночків, лівого передсердя і в ділянці вирізки анастомозує з передньою міжшлуночковою гілкою лівої вінцевої артерії.

6. При мітральному стенозі з важкою легеневою недостатністю розвивається недостатність клапана легеневого стовбура. При цьому над легеневим стовбуром вислуховується характерний дуючий діастолічний шум (шум Грехема-Стілла). Де місце найкращого вислуховування клапана легеневого стовбура?

- A. В II міжребровому просторі зліва від груднини
- B. В II міжребровому просторі справа від груднини
- C. Над місцем прикріплення IV ребра до груднини
- D. Біля основи мечоподібного відростка по правому краю нижньої третини груднини
- E. В V міжребровому просторі на 1,5 см присередньо від linea medioclavicularis

Клапан легеневого стовбура найкраще вислуховується в II міжребровому просторі зліва від груднини.

7. При обстеженні підлітка, лікарем виявлена вроджена вада серця - функціонування артеріальної протоки (Боталової протоки). Що з'єднує ця протока в період внутрішньоутробного розвитку?

- A. Легеневий стовбур та аорту
- B. Аорту та нижню порожисту вену
- C. Праве та ліве передсердя
- D. Легеневий стовбур та верхню порожисту вену
- E. Правий та лівий шлуночки

В період ембріонального розвитку (з 5 тижня) між аортою і легеневим стовбуром є артеріальна (Боталова) протока. Після народження дитини овальний отвір і

артеріальна протока закриваються.

8. У хворого синдром Морганї-Адамса-Стокса - напади запаморочення, втрата свідомості, судоми, пульс значно уповільнений. На ЕКГ: ознаки повної атріовентрікулярної блокади з ураженням **пазухо-передсердного вузла**. В якій ділянці серця **знаходиться** цей вузол?

А. У стінці правого передсердя між отвором верхньої порожнистої вени і правим вушком

В. У ділянці отвору вінцевої пазухи

С. У ділянці канта овальної ямки

Д. У товщі нижньої третини міжпередсердної перегородки

Е. У стінці правого передсердя між отвором нижньої порожнистої вени і правим вушком

Пазухо-передсердний вузол, nodus sinuatrialis (вузол Кіс-Фляка), локалізується під епікардом в стінці правого передсердя між отвором верхньої порожнистої вени і правим вушком. Він провідний у виникненні нервових імпульсів. Від нього нервові імпульси поширюються по стінці передсердь до передсердно-шлуночкового вузла.

9. Обстежуючи хвору дитину, лікар звернув увагу на характерний для септичного **ендокардита** симптом - наявність на долонях і підшвах червоних плям, неболючих синців. **Яка структура серця** уражена при ендокардиті?

А. Клапани серця

В. Провідна система серця

С. Серцевий м'яз

Д. Вінцева судина

Е. Осердя

Стулки стулчатих клапанів і заслінки півмісяцевих клапанів являють собою дуплікатуру (подвоєння) ендокарда, тому під час ендокардиту саме клапани мають патологічні зміни.

10. Хворого, 58 років, доставили до приймального відділення кардіологічної клініки з інтенсивним тривалим болем за грудниною, який не зменшується при вживанні нітрогліцерину. Хворому поставлений діагноз: **трансмуральний інфаркт міокарда передньої стінки правого шлуночка**. З закупоркою якої **судини пов'язане захворювання?**

А. Лівої вінцевої артерії

В. Вінцевої пазухи

С. Правої легеневої артерії

Д. Правої вінцевої артерії

Е. Лівої загальної сонної артерії

Ліва вінцева артерія, a. coronaria sinistra, починаючись на рівні лівої пазухи аорти, прямує зліва позаду кореня легеневого стовбура, а потім між ним і лівим вушком. Прямуючи до лівої частини вінцевої борозни, вона ще позаду легеневого стовбура ділиться на дві гілки: передню міжшлуночкову гілку, r. interventricularis anterior, і огинальну гілку, r. circumflexus. Передня міжшлуночкова гілка, r. interventricularis anterior, спускаючись по передній

поздовжній борозні до верхівки серця, кровопостачає стінки лівого і правого шлуночків, передню частину перегородки шлуночків і анастомозує в ділянці верхівки із задньою міжшлуночковою гілкою правої вінцевої артерії.

11. У хворого виявлена аневризма **лівого шлуночка** (синдром Казем-Бека) - сильна пульсація судин у III міжребровому просторі ліворуч від груднини, пульс на променевої артерії слабкого наповнення, ліва границя серця і верхівка зміщені ліворуч внаслідок ушкодження міокарду лівого шлуночка. **Які шари має міокард лівого шлуночка?**

- A. **Внутрішній поздовжній, середній коловий, косі поверхневі**
- B. Внутрішній поздовжній, коловий спільний з правим шлуночком
- C. Внутрішній косий, середній коловий, поверхневий поздовжній
- D. Внутрішній коловий, поверхневий поздовжній
- E. Внутрішній поздовжній, поверхневий коловий

*Міокард шлуночків влаштований значно складніше, ніж міокард передсердь. Розрізняють три шари: зовнішній (**поверхневий**), середній і внутрішній (**глибокий**). Пучки поверхневого шару, загального для обох шлуночків, починаються від волокнистих кілець, йдуть **косо** – зверху вниз до верхівки серця. Тут вони закручуються назад, йдуть в глибину, створюючи в цьому місці завиток серця, *vortex cordis*. Не перериваючись, вони переходять у **внутрішній (глибокий) шар** міокарда. Цей шар має **поздовжній напрямок**, утворює м'ясисті перекладки і сосочкоподібні м'язи. Між поверхневим і глибоким шарами лежить **середній – коловий шар**. Він окремий для кожного із шлуночків і краще розвинений зліва. Його пучки також починаються від волокнистих кілець і йдуть майже горизонтально. Між усіма м'язовими шарами є численні зв'язуючі волокна.*

12. Протягом внутрішньоутробного періоду розвитку в судинній системі плода функціонує **артеріальна протока**, яка після народження перетворюється на lig. arteriosum. **Які структури з'єднує артеріальна протока?**

- A. **Легеневий стовбур та аорту**
- B. Праве та ліве передсердя
- C. Легеневий стовбур та верхню порожнисту вену
- D. Аорту та нижню порожнисту вену
- E. Аорту та верхню порожнисту вену

*В період ембріонального розвитку (з 5 тижня) між аортою і легеневим стовбуром є артеріальна (**Боталова**) протока. Після народження дитини овальний отвір і артеріальна протока **закриваються**.*

13. У хворої дитини стеноз **мітрального клапана**. При обстеженні виявлено: дефіцит пульсу, кровохаркання, збільшення печінки, ознаки легеневої гіпертензії, характерні аускультативні показники. Де найкраще **вислуховуються** тони мітрального клапана?

- A. **У V міжребровому просторі на 1,5 см присередньо від linea medioclavicularis**
- B. Над місцем прикріплення IV ребра до груднини

- C. Біля основи мечоподібного відростка по правому краю нижньої третини груднини
- D. У II міжребровому просторі зліва від краю груднини
- E. У II міжребровому просторі справа від краю груднини

Найкраще місце аускультатії мітрального (двостулкового) клапана - на 1 – 1,5 см досередини від lin. medioclavicularis sinistra в п'ятому лівому міжребровому проміжку, верхівка серця.

14. У хворого стеноз отвору **аорти**, внаслідок чого посилений поштовх верхівки серця, напади стенокардії, грубий систолічний шум над аортою, низький, малий, рідкий пульс, артеріальний тиск знижений. Де найкраще **вислуховують** тони клапана аорти?

- A. У II міжребровому просторі справа від краю груднини
- B. Над місцем прикріплення IV ребра до груднини
- C. Біля основи мечоподібного відростка по правому краю нижньої третини груднини
- D. У V міжребровому просторі на 1,5 см присередньо від linea medioclavicularis
- E. У II міжребровому просторі зліва від краю груднини

Найкраще місце аускультатії мітрального клапана аорти - біля краю груднини у другому міжребер'ї справа.

15. Хворий, 52 років, звернувся до лікаря зі скаргами на нестерпний біль за грудниною, ядуху. Після об'єктивного дослідження діагностований інфаркт міокарда **передньої стінки лівого шлуночка**. Яка **артерія серця** уражена?

- A. Передня міжшлуночкова гілка лівої вінцевої артерії
- B. Огинальна гілка лівої вінцевої артерії
- C. Осердно-діафрагмова артерія
- D. Задня міжшлуночкова гілка правої вінцевої артерії
- E. Права вінцева артерія

Передня міжшлуночкова гілка, r. interventricularis anterior, спускаючись по передній поздовжній борозні до верхівки серця, кровопостачає стінки лівого і правого шлуночків, передню частину перегородки шлуночків і анастомозує в ділянці верхівки із задньою міжшлуночковою гілкою правої вінцевої артерії.

16. У хворого - стеноз **легеневого стовбура**. З якої **камери серця** кров потрапляє в цю судину?

- A. Правого шлуночка
- B. Правого передсердя
- C. Лівого передсердя
- D. Цибулини аорти
- E. Лівого шлуночка

Легеневий стовбур виходить з правого шлуночка серця – це початок малого (легеневого) кола кровообігу. Легеневий стовбур, truncus pulmonalis, діаметром 30 мм починається від правого шлуночка серця, від якого він відмежований своїм клапаном. Початок легеневого стовбура і відповідно його отвір проєктуються на передню грудну стінку над місцем прикріплення III лівого ребрового хряща до груднини. Легеневий стовбур розташований

допереду від інших великих судин основи серця (аорти і верхньої порожнистої вени). Праворуч і позаду від нього знаходиться висхідна частина аорти, а зліва прилягає ліве вушко. Він прямує попереду аорти вліво та назад і на рівні IV грудного хребця ділиться на праву і ліву легеневі артерії. Це місце називається роздвоєнням легеневого стовбура, bifurcatio trunci pulmonalis. Між роздвоєнням легеневого стовбура і дугою аорти розташована коротка артеріальна зв'язка, lig. arteriosum, що представляє собою зарослу артеріальну (боталову) протоку.

17. При аускультатії серця був виявлений шум в п'ятому лівому міжребровому просторі по середньоключичній лінії. Патологію якого клапана виявив лікар?

- A. Мітрального
- B. Клапана аорти
- C. Тристулкового
- D. Клапана легеневого стовбура
- E. Клапана непарної вени

У п'ятому лівому міжребровому просторі по середньоключичній лінії найкраще місце аускультатії мітрального (двостулкового) клапана.

18. При мітральному стенозі з важкою легеневою недостатністю розвивається недостатність клапана легеневого стовбура. При цьому над легеневою артерією вислуховується характерний дууючий діастолічний шум (шум Грехема-Стілла). Де місце проекції клапана легеневого стовбура на передню грудну клітку?

- A. Позаду місця прикріплення хрящової частини III лівого ребра до груднини
- B. На рівні прикріплення хрящової частини IV правого ребра до груднини
- C. Позаду лівого краю груднини на рівні III міжребрового простору
- D. На 1-1,5 см до середини від linea medioclavicularis sinistra в V міжребровому просторі
- E. Позаду груднини на рівні прикріплення хрящової частини III правого ребра до груднини

Місце проекції клапана легеневого стовбура знаходиться біля груднинного кінця III лівого ребрового хряща.

19. При аускультатії серця визначен діастолічний шум у другому міжребровому просторі по лівій пригруднинній лінії. Патологію якого клапана вислухав лікар?

- A. Легеневого стовбура
- B. Аорти
- C. Тристулкового
- D. Непарної вени
- E. Мітрального

У другому міжребровому просторі по лівій пригруднинній лінії найкраще місце аускультатії клапана легеневого стовбура.

20. При аускультатії серця у хворого на атеросклероз був визначен систолічний шум при піднятих руках (симптом Сиротиніна-Куковерова) у

другому міжребровому просторі по правій пригруднинній лінії. Патологію якого клапана вислухав лікар?

- A. Аорти
- B. Мітрального
- C. Тристулкового
- D. Легеневого стовбура
- E. Непарної вени

У другому міжребровому просторі по правій пригруднинній лінії найкраще місце аускультатії клапана аорти.

21. При гострій серцевій недостатності кровообігу у хворого спостерігається характерний тип обличчя (обличчя Корвізара) - набрякле, бліде, синюшне, спостерігається ціаноз губ, тьмяні очі, напіввідкритий рот. Викид крові в аорту знижений. В якому відділі серця починається велике коло кровообігу?

- A. В лівому шлуночку
- B. В вінцевій пазусі
- C. В правому передсерді
- D. В правому шлуночку
- E. В лівому передсерді

Велике коло кровообігу починається з лівого шлуночка аортою, а закінчується у правому передсерді верхньою та нижньою порожнистими венами.

22. Хвора жінка, 55 років, в наслідок геморагічного інсульту в ділянці **острогової борозни** (присередня поверхня потиличної частки) повністю втратила зір. Яка із **мозкових артерій**, скоріше за все, ушкоджена?

- A. cerebri posterior
- B. cerebri media
- C. vertebralis
- D. communicans posterior
- E. cerebri anterior

Задня мозкова артерія, а. cerebri posterior, парна, огинає ніжку мозку, розгалужується на нижній поверхні скроневої і потиличної часток півкуль головного мозку. Саме на присередній поверхні потиличної частки розташована острогова борозна.

23. Хворий, 55 років, скаржиться на біль у ділянці **верхньої повіки, надочнямкового краю лоба**. При обстеженні виявлено: набряк верхньої повіки і очноямкової клітковини, запалення лобової пазухи. Після обстеження лікар поставив діагноз: **тромбоз а. ophthalmica**. Гілкою якої життєвоважливої артерії є а. ophthalmica?

- A. carotis interna
- B. maxillaris
- C. vertebralis
- D. carotis externa
- E. subclavia

Очна артерія, a. ophthalmica, парна, є гілкою внутрішньої сонної артерії, a. carotis interna. Проникає через зоровий канал в очну ямку, де у верхньоприсередньому відділі розділяється на гілки, які кровопостачають всі утворення очної ямки, решітчасту кістку, лобову ділянку і тверду мозкову оболону передньої черепної ямки.

24. У хворого, 65 років, гостра гіпертонічна енцефалопатія. На очному дні лікар виявив **набряк диска зорового нерва** і дрібні крововиливи. Яка артерія при цьому уражена?

- A. **centralis retinae**
- B. supraorbitalis
- C. ethmoidalis anterior
- D. ethmoidalis posterior
- E. infraorbitalis

Зазначену ділянку кровопостачає гілка очної артерії - центральна артерія сітківки, a. centralis retinae, проходить у товщі зорового нерва і з ним прямує до сітківки.